

Index k 44. ročníku SR

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štýlistického hľadiska.

- anglia*, význam a používanie slova v staršej slovenčine 61–62
Belo, Bela, Matej Bel, pravopis a používanie mien 189–190
častica, časticá: používanie častic áno, hej, nie, aj, no, ni 65–71
čiarka, p. interpunkcia
číže, písanie čiarky pred touto spojkou 129–135
dejiny jazyka a jazykovedy: tvorenie názvov prostriedkov v štúrovskom období 135–143; Pastrnkov výskum slovenských nárečí 143–148; pedagogická a jazykovedná činnosť J. Damborského 149–152; Tvorba, E.: František Šujanský ako jazykovedec, recenzia 250–252; S. Petrik a slovenská jazykoveda 257–266; Krajčovič, R.: Textová príručka k dejinám slovenského jazyka, recenzia 307–309; S. Tešedík a výuka jazyka 357–358
dialektológia: odvodené slová a ich viacslovné paralely v slov. nárečiach 15–20; nárečové častice aj, no, ni 65–71; niektoré hláskové javy slov. nárečia v Nadlaku 105–112; Pastrnkov výskum slov. nárečí 143–148; rozsah a obsah nárečovej lexiky 352–356
diéta, deriváty slova 385–386
dizajn (design), *dizajnér (designér)*, význam, pravopis a používanie 318–319
Euboia – Eubóia, pravopis a deriváty 64
exaktné metódy pri analýze diela I. Krasku 87–92
fajlindyš, význam a používanie slova v staršej slovenčine 61–62
Finatra, J. – Patáková, M.: Cvičenia zo štýlistiky, recenzia 375–377
fonetika, fonológia: niektoré hláskové javy slov. nárečia v Nadlaku 105–112
forma a obsah v jazyku 267–270
frazeológia: variantnosť a synonymickosť pri ustálených prirovnaniah 3–9; valenčná charakteristika slovesných frazém 214–220; Ondřeková, E. – Hannig, D.: Nemecko-slovenský frazeologický slovník, recenzia 309–312
frekvencia grafém v slovenčine 193–204
grafém, grafémy: frekvencia grafém v slovenčine 193–204
guláš, výslovnostná a pravopisná podoba slova 315–316
Habovčiaková, K.: zhodnotenie práce o príležitosti päťdesiatky 162–164; súpis prac za roky 1950–1978 164–174
holubár (*holubiar*) tvorenie a význam 317
Horák, G., zhodnotenie práce pri príležitosti šesťdesiatky 113–114; súpis prac za roky 1969–1977 115–124
Horecký, J.: Základy jazykovedy, recenzia 247–250
chuť, skloňovanie slova 63–64
interpunkcia, písanie čiarky pred spojkou číže 129–135
jazyky autora: jazykovo-kompozičné osobitosti Urbanovej novely *Za vyšným mlynom* 21–29; exaktné metódy pri analýze diela I. Krasku 87–92; jazyk diela M. Urbana 278–283
jazyková kultúra: Spisovný jazyk a jazyková kultúra, recenzia zborníka 57–59; o potrebe nových normatívnych príručiek spisovnej slovenčiny 228–230
jazykoveda: Horecký, J.: Základy jazykovedy, recenzia 247–250
jazykovedná terminológia: Dictionar poliglot de termeni lingvistici, recenzia 379–380
Jazykovedný ústav L. Štúra SAV, správa o činnosti za rok 1978 175–178
Jóna, E., zhodnotenie práce pri príležitosti sedemdesiatky 48–49; súpis prac za roky 1969–1977 49–52
karate, deriváty slova 386
Kiss, L.: Földraízi nevek etimológiai szótára, recenzia 312–314
Kondrášov, N. A., zhodnotenie práce o šesťdesiatke 383–384
knieža, skloňovanie slova 187–188
konfrontačný výskum: recenzia zborníka Z konfrontácie maďarčiny a slovenčiny 180–183
Krajčovič, R.: Textová príručka k dejinám slovenského jazyka, recenzia 307–309
Kráľ, Á.: Slovenská výslovnosť, recenzia 52–54: Príručný slovník slovenskej výslovnosti, recenzia 297–304
lexikológia, lexikografia: odvodené slová a ich viacslovné paralely v slov. nárečiach 15–20; slová typu päťdesiatky a päťdesiatovní 44–47, 365–370; Slavíčková, E.: Retrográdnym morfematičký slovník častín, recenzia 54–57: Význam a používanie slov *anglia*, *lindyš* a *fajlindyš* v staršej slovenčine 61–62; ženské priezviská od muž. priezvisk typu *Bačo* 62; deriváty názvu *Eubóia (Euboia)* 64; príd. meno *turecký* v staršej slov. bo-

- tanickej terminológii 82–87; tvorenie vlastných mien typu *Rimavan* a *Spišan* 100–105; význam a používanie slov *téma* (*tematický*) a *réma* (*rematický*) 127–128; tvorenie názvov prostriedkov v štúrovskom období 135–143; tvorenie ženských priezvisiek 155–161; deriváty miestnych názvov *Plaveč* a *Ompitál* 190–191; tvorenie a význam slov *mazač* a *holubár* 316–317; deriváty názvu *dizajn* (*design*) 318–319; rozsah a obsah nárečovej lexiky 342–356; Dictionar poliglot de termeni lingvistici, recenzia 379–380; deriváty slova *díeta* 385; deriváty slova *karate* 386; 4000 najpoužívanejších slov ruského jazyka, recenzia 380–382
- lindyš*, význam a používanie slova v staršej slovenčine 61–62
- mazač*, tvorenie a význam 316–317
- Mistrík, J.**: Rétorika, recenzia 178–180
- mlad*, skloňovanie slova 62–63
- morfológia: rod podst. mien v slovenčine 38–44; skloňovanie vlastných mien typu *Rimavan* a *Spišan* 100–105; rodové zaradenie a skloňovanie názvu *Ratvaj* 60–61; skloňovanie podst. mien *mlad* a *chuť* 62–64; tvary a používanie zámen *sám*, *sama*, *samo* a *samý*, -á, -é 125–126; skloňovanie priezvisiek s vkladnou hláskou e, o 155–161; skloňovanie podst. mien *knieža* 187–188; rod miestnych názvov *Plaveč* a *Ompitál* 190–191; skloňovanie priezviska *Verne* 191–192; neskonné cudzie mužské priezviská a rodné mená 231–237; skloňovanie priezviska a zemepisného názvu *Togliatti* 255–256; členenie privlastňovacích príd. mien 293–296;
- Ondrus, P.**: Kapitoly zo slovenskej morfológie, recenzia 305–307; skloňovanie slova *rádius* 319–320; neosobné slovesá so slovotvorným formantom sa 321–327; slovesá motívované číslovkami 328–334; skloňovanie podst. mien vzoru vysvedčenie 359–365
- nárečie, nárečia, p. dialektológia
- niekolkotisícový*, pravopis príd. mien tohto typu 188–189
- Ondráková, E. – Hannig, D.**: Nemecko-slovenský frazeologický slovník, recenzia 309–312
- Ondrus, P.**, zhodnotenie práce pri príležitosti šesdesiatky 252–253; Kapitoly zo slovenskej morfológie, recenzia 305–307
- onomastika: z urbanonymie mesta Kružiny 71–82
- ortoepia: z problémov slovenskej ortoepie 30–38; **Kráľ, A.**: Slovenská výslovnosť, recenzia 52–54; z ortoepickej
- problematiky slovenského konsonantizmu 93–100; prízvukovanie jednoslabičných predložiek v publicistickej štýle 204–210, 346–352; **Kráľ, A.**: Priručný slovník slovenskej výslovnosti, recenzia 297–304; výslovnosť slova *guláš* 315–316; **Rompertl, M. a kol.**: Výslovnosť spisovné češtiny, recenzia 377–379
- päťdenný* a *päťdňový*, prídavné mená tohto typu 44–47, 365–370
- Petřík, S.** a slovenská jazykoveda 257–268; súpis prác 265–266
- písmeno, písmená, p. graféma, grafémy podstatné meno, podstatné mená: rod podst. mien v slovenčine 38–44; skloňovanie podst. mien *knieža* 187–188; skloňovanie podst. mien vzoru vysvedčenie 359–365
- polovetná konštrukcia, p. syntax
- pravopis: názvu *Eubója* (*Euboia*) 64; príd. mien typu *niekolkotisícový* 188–189; priezviska *Bel* 189–190; názvov vedeckých konferencií a sympózií 254–255; slova *guláš* 315–316; slov *dizajn* (*design*) a *dizajnér* (*designér*) 318–319
- prídavné meno, prídavné mená: typu *päťdenný* a *päťdňový* 44–47, 365–370; pravopis príd. mien typu *niekolkotisícový* 188–189; členenie privlastňovacích príd. mien 293–296
- priezvisko, priezviská: jazyková stránka mužských priezvisiek a tvorenie ženských priezvisiek 153–161; ženské priezviská od mužských priezvisiek typu *Bagó* 62; neskonné cudzie mužské priezviská 231–237
- prirovnanie, prirovnania: variantnosť a synonymickosť pri ustálených prirovnaniach 3–9
- príslovková polovetná konštrukcia 237–246
- prízvuk: prízvukovanie jednoslabičných predložiek v publicistickej štýle 204–210, 346–352
- rádius*, skloňovanie slova 319–320
- Ratvaj*, rodové zaradenie a skloňovanie názvu 60–61
- Recueil lingvistique de Bratislava 5, recenzia zborníka 371–375
- reč postáv: spôsoby uvádzania vnútornej reči postáv 270–277
- rečnícky štýl: **Mistrík, J.**: Rétorika, recenzia 178–180
- réma*, *rematický*, význam a používanie 127–128
- Rimavan*, tvorenie a skloňovanie vlastného mena 100–105
- Rompertl, M. a kol.**: Výslovnosť spisovné češtiny, recenzia 377–379
- sám, *sama*, *samo* a *samý*, -á, -é, tvary a používanie zámen 125–126
- skloňovanie, p. morfológia

S l a v í č k o v á, E.: Retrográdni morfematický slovník češtiny, recenzia 54–57
sloveso, slovesá: neosobné slovesá so slovotvorným formantom *sa* 321–327; slovesá motivované čislovkami 328–334
Socialno-lingvističeskie issledovanija, recenzia zborníka 184–186
Spisovný jazyk a jazyková kultúra, recenzia zborníka 57–59
Spišan, tvorenie a skloňovanie vlastného mena 100–105
súvetie, súvetia, p. syntax
synonymia: variantnosť a synonymickosť pri ustálených prirovnaniach 3–9
syntax: zhoda prísudku s podmetom 211–214; príslovková polovetná konštrukcia 237–246; triedenie syntagmiem v slovenčine 284–292; súvetia s vytyčovacou opisnou konštrukciou 335–346
štandardná forma slovenčiny 221–227
štylistika: o účinnosti niektorých jazykových prvkov v dennej tlači 9–15; **F i n d r a**, J. – **P a t á k o v á**, M.: Cvičenia zo štylistiky, recenzia 375–377
téma, tematický, význam a používanie 127–128
teória spisovného jazyka: vymedzenie štandardnej formy slovenčiny 221–227

Togliatti, skloňovanie priezviska a zemepisného názvu 255–256
turecký, toto príd. meno v staršej slov. botanickej terminológii 82–87
tvorenie slov, p. lexikológia, lexiografie
T v r d o ř, E.: František Šujanský ako jazykovedec, recenzia 250–252
Verne, skloňovanie mena 191–192
vlastné meno, vlastné mená: pravopis názvov vedeckých konferencií a sym pózí 254–255
vnútorná reč postáv: spôsoby jej uvádzania 270–277
výslovnosť, p. ortoepia
Z konfrontácie maďarčiny a slovenčiny, recenzia zborníka 180–183
zámen, zámená: tvary a používanie zámen *sám*, *sama*, *samo* a *samý*, -á, -é 125–126
zemepisné názvy: rodové zaradenie a skloňovanie názvu *Ratvaj* 60–61; pravopis a deriváty názvu *Eubója* (*Euboia*) 64; používanie názvu *Togliatti* 255–256, **K i s s**, L.: Földrajzi nevek etimológiai szótára, recenzia 312–314
zhoda prísudku s podmetom 211–214

M. Považaj

OBSAH 44. ROČNÍKA

ŠTÚDIE

A noča, D. M.: O diele Mila Urbana	15
Buffa, F.: Odvodené slová a ich viacslovné paralely v slovenských nárečiach	352
Buffa, F.: O rozsahu a obsahu nárečovej lexiky	335
Darovec, M.: Súvetie s vytyčovacou opisnou konštrukciou	335
Hayeková, M.: Jubileum pedagogickej a jazykovednej činnosti Jána Dambojského	149
Hayeková, M.: Samuel Tešedík a výuka jazyka	357
Kačala, J.: Neosobné slovesá so slovotvorným formantom <i>sä</i>	321
Krupa, V.: O forme a obsahu v jazyku	267
Lišková, Z.: O účinnosti niektorých jazykových prvkov v dennej tlači	9
Majtán, M.: Z urbanonymie mesta Krupiny	71
Majtánová, M.: Prídavné meno <i>turecký</i> v staršej slovenskej botanickej terminológii	83
Marsinová, M.: Slovesá motivované číslovkami	328
Michalidesová, A.: Tvorenie názvov prostriedkov v štúrovskom období	135
Mistrík, J.: Frekvencia grafém v slovenčine	193
Mláček, J.: Variantnosť a synonymickosť pri ustálených prirovnaniach	3
Mláček, J.: Valenčná charakteristika slovesných frazém	214
Nemcová, E.: Exaktné metódy pri analýze diela Ivana Krasku	88
Ondrejovič, S.: O prízvukovaní jednoslabičných predložiek v publicistickom štýle slovenčiny (I)	204
Ondrejovič, S.: Stanislav Petík a slovenská jazykoveda	257
Ondrejovič, S.: O prízvukovaní jednoslabičných predložiek v publicistickom štýle slovenčiny (II)	346
Patáková, M.: O spôsoboch uvádzania vnútornej reči postáv	270
Peciar, Š.: Písanie čiarky pred spojkou číže	129
Peciar, Š.: Spresnenie pravidiel o zhode prísluhku s podmetom	211
Sabolová, O.: Jazykovo-kompozičné osobitosti Urbanovej novely <i>Za Vyšným mlynom</i>	21
Tvrdoň, E.: O Pastrníkovom výskume slovenských nárečí	143
Uhlář, V.: Spisovné <i>áno, hej, nie</i> a nárečové <i>aj, no, ni</i>	65

DISKUSIE

Dvonč, L.: Z problémov slovenskej ortoepie	30
Dvonč, L.: Z ortoepickej problematiky slovenského konsonantizmu	94
Dvonč, L.: Nesklonné cudzie mužské priezviská a rodné mená	231
Dvonč, L.: Skloňovanie podstatných mien vzor <i>vysvedčenie</i>	359
Horecký, J.: Vymedzenie štandardnej formy slovenčiny	221
Jacko, J.: Tvorenie a skloňovanie vlastných mien typu <i>Rimavan</i> a <i>Spišan</i>	101
Kočiš, F.: Náčrt triedenia syntaésem v slovenčine	284
Kočiš, F.: Ěste do diskusie o prídavných mienach typu <i>päťdenný, päťdňový</i>	365
Moško, G.: Prislovková polovetná (polopredikatívna) konštrukcia	237
Palkovič, K.: Rod podstatných mien v slovenčine	38
Rohárik, P.: O výskume niektorých hláskslovných javov slovenského nárečia v Nadlaku	106
Ryhák, J.: O slovách tvoriu <i>päťdenný</i> a <i>päťdňový</i> , <i>päťyždenný</i> a <i>päťyždňový</i>	44
Sabol, F.: Členenie privlastňovacích adjektív	293
Stehliková, J.: O potrebe nových normatívnych príručiek spisovnej slovenčiny	228
Uhlář, V.: Priezviská a ich jazyková stránka	153

SPRÁVY A POSUDKY

Doc. dr. K. Habovštiaková päťdesiatročná. V. Blanár	162
Findra, J. — Patáková, M.: Cvičenia zo stylistiky. E. Tvrdoň	375
Gejza Horák sestdesiatročný. J. Ruzička	115
Horecký, J.: Základy jazykovedy. J. Ruzička	247
Krajčovič, R.: Textová príručka k dejinám slovenského jazyka. E. Krošláková	307
Kráľ, A.: Slovenská výslovnosť. J. Horecký	52
K vyznamnému životnému jubileu Eugena Jónu. Š. Peciar	48
Maďarský etymologický slovník geografických názvov. M. Majtán	312
Na okraj. Priručené slovník slovenskej výslovnosti. L. Dvonč	297
Nový rumunský slovník lingvistickej terminológie. S. Ondrejovič	377
Ondrčková, E. — Hannig, D.: Nemecko-slovenský frazeologický slovník. K. Habolíštiaková	309
Ondrus, P.: Kapitoly zo slovenskej morfológie. J. Mláček	305
O rečnickom štýle. J. Mláček	178
Piaty zväzok Recueil linguistique de Bratislava. M. Ivanová-Šalingová	371
Podnetná a užitočná publikácia. F. Ruščák	57
Romportl, M. a kol.: Výslovnosť spisovné češtiny. S. Ondrejovič	379
Slavíčková, E.: Retrográdní morfematický slovník češtiny. J. Bosák	54
Socialno-lingvističeskie issledovanija. S. Mátejová	184
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV za rok 1978. J. Horecký	175
Súpis prác doc. dr. Kataríny Habovštiakovej za roky 1958—1978. L. Dvonč	164
Súpis prác Gejzu Horáka za roky 1969—1977. L. Dvonč	117
Súpis prác prof. Eugena Jónu za roky 1969—1977. L. Dvonč	49
4000 najpoužívanejších slov ruského jazyka. J. Jacko	380
Tvrdoň, E.: František Šujanský ako jazykovedec. M. Majtán	250
Zborník štúdií o kontrastivnom výskume slovenčiny a maďarčiny. F. Kočiš	180
Životné jubileum Pavla Ondrusa. Š. Peciar	252
Životné jubileum N. A. Kondrašova. L. P. Ruposová	383
 ROZLIČNOSTI	
Anglia — lindyš — fajlindyš. M. Majtánová	61
Bagó — Bagóvá, nie „Bagóva“. L. Dvonč	62
Belo, Bela, Matej Bel. V. Uhlář	189
Design — designér, či dizajn — dizajnér? J. Jacko	318
Euboia, Euboja, či Eubója? L. Dvonč	64
Gramatický rod a skloňovanie substantív a knieža. L. Dvonč	187
Karate — karatista. J. Jacko	386
Názvy vedeckých konferencií, sympózií a pod. L. Dvonč	254
Niekolkotisícový, niekoľkodesaftisícový, niekoľkostisícový. Š. Peciar	188
Odvodeniny od slova diéta. M. Ivanová-Šalingová	385
O ortoepickej a ortografickej podobe slova guláš. S. Ondrejovič	315
Ratvaj — do Ratvaja. J. Jacko	60
Rod a deriváty miestnych názvov Plaveč a Optimál v Šikulovom románe Majstri. J. Jacko	190
Skloňovanie podstatného mena mlad. J. Jacko	62
Skloňovanie priezviska Verne. K. Sekvent	191
Skloňovanie slova rádius. L. Dvonč	319
Téma — tematický, réma — rematický. F. Kočiš	127
Togliatti — prejav Togliattiho, ale cestoval do Togliatti. J. Jacko	255
Tvary a používanie zámen sám, sama, samo a sahý, -á, -é. Š. Peciar	125
Index k 44. ročníku SR. M. Považaj	387

OBSAH 45. ROČNÍKA SR

ŠTÚDIE

Augustinská, D.: Funkcia opakovacích konštrukcií v umeleckej próze	278
Bosák, J.: Analýza nemotivovaných segmentov pri adjektívach	206
Buffa, F.: O vzájomných zhodách a rozdieloch slovenských nárečí v oblasti tvorenia slov	17
Buffa, F.: O analógii pri odvozených nárečových slovách	154
Buffa, F.: O zložených sufixoch v nárečových substantívach	341
Dvonč, L.: Alternácia (morfonéma) <i>k/c</i> v spisovnej slovenčine	129
Dvonč, L.: Príslovka a predložka <i>navyše</i>	337
Findra, J.: Odsek a odstupňovanie textu	71
Findra, J.: Funkčná vyváženosť výrazu v náučnom teste	257
Habovštia k, A.: O slovníkovom spracúvaní geograficky nečlenenej vrstvy nárečovej lexiky	158
Hayeková, M.: Staré slovenské gymnázium v Prievidzi	226
Jóna, E.: Ján Damborský (1880—1932)	321
Kočiš, F.: Slovesá <i>isť</i> , <i>bežat</i> , <i>plávať</i> , <i>letieť</i> ako prechodné slovesá	13
Kočiš, F.: Vzájomný vzťah príslovkových určení v zloženej syntagme	136
Kopina, J.: Stylistický aspekt textov na pamätníkoch odboja	199
Kudlička, F. — Palkovič, K.: O transkripcii z bulharčiny do slovenčiny	27
Mistrík, J.: Dialóg	3
Mláček, J.: O spôsoboch vznikania frazem	268
Moško, G.: Prívlastková polovetná (polopredikativná) konštrukcia	143
Nižanský, J. R.: <i>Greft</i> — vinohradnícke apelativum a toponymum	288
Ondrus, F.: Vyjadrovanie dopĺňujúcich modálnych a expresívnych významov v slovenskej vete	202
Peciar, Š.: Na tridsiate piate výročie oslobodenia	193
Ruščák, F.: O dvoch slovenských prekladoch románu <i>Otec Goriot</i>	80
Sabol, J.: Variantnosť skloňovacích typov podstatných mien v spisovnej slovenčine	65
Sabolová, O.: Lyrická hovorovosť Švantnerovej prózy	20
Tisová, D.: Syntakticko-stylistické vlastnosti vety v priamej rozhlasovej a televíznej hokejovej reportáži	218
Uhliar, V.: <i>Terchová, Rozsutec, Rázsutec</i> a valaská kolonizácia	87
Uhliar, V.: Príslop, slop, prieval, priehyba	213

DISKUSIE

Appelová, A.: Syntaktická kondenzácia ako jav textovej výstavby	97
Ivanová-Šalingová, M.: Reflexy za hlásky <i>ö</i> , <i>ő</i> , <i>eu</i> , <i>oe</i> v slovenčine	230
Jacko, J.: Štylistická diferenciácia substantív zakončených príponou <i>-ár</i> (<i>iar</i>)	104
Jacko, J.: Genitív mužských pomnožných miestnych názvov v spisovnej slovenčine	302
Kočiš, F.: Vetný rozbor ako metóda vyučovania skladby	295
Kopina, J.: Miesto živočíšnych adjektív medzi sekundárnymi prídavnými menami	108
Majtán, M.: Málinô — Malinné	41
Mláček, J.: Ďalšie o spojení <i>vyjsť na psí tridsiatok</i>	355
Moško, G.: Prístavok, rovnorodý a viacnásobný vetný člen	32
Moško, G.: Predmetová polopredikativná (polovetná) konštrukcia	346

Nižníková, J.: Akuzatívny prívlastok	234
Pauliny, E.: Poznámky k pomocným slovesám a k významu pádov	165
Ratkoš, P.: Občina, obec, pospolitosť?	44
Sabol, F.: O fungovaní slovenských dvojhľasok	174

SPRÁVY A POSUDKY

BLANÁR, V. — MATEJČÍK, J.: Živé osobné mená na strednom Slovensku. J. Kriššáková	187
Česko-slovenský slovník. I. Ripka, — J. Skladaná	364
IX. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovanské spisovné jazyky. J. Bošák	180
HEINZ, A.: Dzieje jazykoznanstva w zarysie. S. Mátejová	56
HORECKÝ, J. — RÁCOVÁ, A.: Slovník jazykovedných termínov. E. Jóna	118
KONDRAŠOV, N. A.: Istorija lingvističeskikh učenij. P. Žigo	251
Konečne eseje o slovenčine! V. Uhľář	120
Konferencia o sémantike v Smoleniciach. S. Ondrejovič	309
Lexikálne a gramatické minimum spisovnej slovenčiny. L. Dvonč	247
Medzinárodná diskusia o jazykovej kultúre. J. Ružička	52
VIII. slovenská onomastická konferencia. M. Majtán	361
Slovná zásoba spisovnej češtiny v jednom zväzku. J. Kačala	183
Slovník literárnovedených termínov. J. Mlácek	315
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV v roku 1979. J. Horecký	178
Správa o činnosti SJS pri SAV. Š. Lipták	243
Správa o valnom zhromaždení SJS pri SAV. Š. Lipták	241
Súčasný slovenský spisovný jazyk. J. Ružička	313
Ukrajinská práca o jazyku masových politických informácií. J. Doruľa	372
Vedecká konferencia o syntaxi a jej vyučovaní. K. Buzássyová — A. Oravcová	114
Za profesorom Pavlom Ondrusom. Š. Peciar	240
Za profesorom Václavom Kříškom. Š. Peciar	113
Životné jubileum J. Horeckého. Š. Peciar	48
Životné jubileum V. Blanára. Š. Peciar	359

ROZLIČNOSTI

Biała — Biały? L. Dvonč	61
Baku — bakuský. L. Dvonč	125
Campania — Kampánia. L. Dvonč	317
Cyrilometodejský, cyrilometodovský, či cyrilometodský? L. Dvonč	319
Dekodér, nie dekordér. M. Ivanová-Šalingová	255
Deriváty od názvu Ruse. K. Palkovič	379
Gijon i Gijón. J. Jacko	379
Kalište, či Kalištie? J. Jacko	62
K derivátom názvov typu Carson City. L. Dvonč	63
Komponenčná, komponentná, či komponentová analýza? K. Buzássyová	124
Ochutif — ochucovať — ochucovadlo. M. Ivanová-Šalingová	190
O slovách achilovka a becherovka. M. Ivanová-Šalingová	60
Sklôňovanie substantív rifle, džínsy a ich deriváty. J. Jacko	254
Správanie — správanie sa. L. Dvonč	191
Verbum — verba, či verbá? J. Jacko	127
Vesmír — vesmíran. J. Jacko	378

OBSAH 46. ROČNÍKA SR

ŠTÚDIE

AUGUSTINSKÁ, D.: Opakovanie v poézii	332
BUFFA, F.: Slová s viazaným slovotvorným základom v slovenských nárečiach	146
BUFFA, F.: O slovotvornom základe v nárečových odvodených slovách	262
DORULA, J.: Z histórie poľnohospodárskej lexiky v dvojpoľnom a trojpoľnom systéme	342
DVONČ, L.: Osobitný prípad písania veľkých písmen vo vlastných menách	71
DVONČ, L.: Názvy na <i>-stan</i> v spisovnej slovenčine	140
ĎURČO, P.: Frazeologické jednotky s numerickým komponentom	325
HAYEKOVÁ, M.: Slovenský gramatik Fraňo Mráz	347
HLUŠÍKOVÁ, M.: Štýlistické prostriedky humoru v slovenskej literatúre	270
HORAK, G.: Styri replikové syntaktické konštrukcie	8
KAČALA, J.: Dvojčlenná spojka ešte (<i>ani</i>) — (<i>a</i>) už	321
KAČALA, J.: Sémantika a tvorenie slovies typu <i>znevýhodniť</i> a <i>znevýhodniť</i>	18
KOČIŠ, F.: Kongruentné zložené substantívne syntagmy	129
MLACEK, J.: Slovenské súslavia	65
MLACEK, J.: Pranostiky a frazeológia	206
PALKOVIČ, K.: Transkripcia zo starej a novej gréčtiny do slovenčiny	76
PATÁKOVÁ, M.: Uvádzacia reč a jej funkcie	196
PECIAR, Š.: K výročiu schválenia dokumentu <i>Poučenie</i>	3
PECIAR, Š.: 60 rokov tvorivej politickej práce KSČ	193
PECIAR, Š.: Úlohy slovenskej jazykovedy po XVI. zjazde KSC	257
SLANČOVÁ, D.: Príspevok k lexikálnej charakteristike eseje	149
TABAČEKOVÁ, E.: Fonetická realizácia labiadentál v spisovnej slovenčine	279
TIBENSKÁ, E.: Rozbor lexikálnych prostriedkov vedecko-fantastickej literatúry	88
TRUP, L.: Problematika „zradných slov“ v slovenčine a španielčine	212
TVRDOŇ, E.: Výskum predbernolájkovej slovenčiny v 90. rokoch 19. storočia	157
UHLÁR, V.: Štýl K. Horáka v novele <i>Zánik dialekta</i>	81
VALKOVIČOVÁ, G.: Kodifikačné snahy S. Czambela pri ustalovaní slovenskej právnej terminológie	28
ŽABKOVÁ, D.: O vzťahu medzi frekvenciou a slovotvornými možnosťami motívujúcich slov	222
ŽIGO, P.: O formálnych znakoch účelových viet v predspisovnej slovenčine	36

DISKUSIE

DVONČ, L.: Písanie veľkých písmen vo viacslovných vlastných menách	227
FURDÍK, J.: O vzájomnom vzťahu slovotvorného a skloňovacieho systému	353
IVANOVÁ-SALINGOVÁ, M.: Z problematiky pomenovania nohavíc v slovenčine	43
KAČALA, J.: Slovnodruhová a štýlistická platnosť slova <i>kolkáty</i>	232
KOPINA, J.: Lexikálno-sémantická diferenciácia adjektív utvorených od zvieracích substantív	164
ORAVCOVÁ, A.: Prechodníkové polovetné konštrukcie	97
PALKOVIČ, K.: Slová z gréčtiny so spoluuhlásenkou <i>c</i> a <i>k</i>	234
RUŠČÁK, F.: Pokus o vymedzenie epištolárneho štýlu	360
SABOL, F.: Využívanie slovesného vidu	106
SEKVENT, K.: O skloňovaní francúzskych mien typu <i>Richelieu</i> a <i>Galabru</i>	291
UHLÁR, V.: Dvojhľasky a kodifikácia	171
UHLÁR, V.: <i>Vihorlat</i> a <i>Vičoma/Vyčoma</i> v ľudovej etymológii	298

SPRÁVY A POSUDKY

Celoštátny seminár o prísloviach. J. Mláček	112
X. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovanské spisovné jazyky. J. Bosák	309
Encyklopédická príručka ruského jazyka. S. Ondrejovič	378
GORBAČEVIČ, K. S.: Variantnosť slova i jazykovaja norma. M. Masárová	183
HAYEKOVÁ, M.: Dejiny slovenských slovníkov do roku 1945. V. Uhlář	175

Jozef Ružička šesťdesiatpäťročný. J. Horecký	47
KRUPA, V.: Jednota a variabilita jazyka. J. Bosák	372
Medzinárodná konferencia o rétorike. M. Fazekašová	314
MISTRÍK, J.: Dramatický text. S. Ondrejovič	249
Nad Slovníkom cudzích slov. J. Bosák	114
NOŽIN, J. A.: Mistrovství mluveného projevu. D. Augustinská	181
VIII. medzinárodná konferencia o Celokarpatskom dialektologickom atlase. J. Gavorová	110
Prvá konferencia mladých pracovníkov základného výskumu. J. Gavorová – M. Nábělková	242
SEKANINOVÁ, E.: Sémantická analýza predponového slovesa v ruštine a slovenčine. E. Tibenská	374
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV za rok 1980. J. Ružička	237
Správa zo zasadnutia Medzinárodnej lingvistickej terminologickej komisie pri MKS. I. Masár	370
Studia Academica Slovaca v rokoch 1976–1980. D. Augustinská	111
Súpis prác prof. Jozefa Mistříka za roky 1971–1979. L. Dvonč	52
Súpis prác Milana Urbančíka za roky 1955–1980. L. Dvonč	304
ŠKULTÉTY, J.: Kapitoly z chromatickej terminológie slovenčiny a románskych jazykov. L. Trup	179
Ukážkový zväzok Slovníka slovenských nárečí. V. Uhlář	244
Vedecké dielo o dialektoch enkláv. F. Ruščák	316
Za Milanom Urbančíkom. F. Kočiš	303
Za profesorom Jozefom Stolcom. A. Habovštíak	368
Zivotné jubileum Jozefa Mistříka. J. Findra	48
ROZLIČNOSTI	
Barák – barák. L. Dvonč	252
Deriváty názvov Pennsylvánia a Transylvánia. L. Dvonč	255
Gramatický rod a skloňovanie názvu Plejsy. J. Jacko	381
Fíér alebo fíčer? J. Lenhardt	380
Frazeologizmy s časticami <i>nech</i> , <i>bodaj</i> , <i>nechže</i> , <i>bodajže</i> . M. Ivanová-Salingová	187
Kvantita v názvoch <i>Valaliky</i> a <i>Salvator-prameň</i> . J. Jacko	126
Lexikálny význam slov <i>dojivost</i> a <i>dojnosc</i> . F. Sabol	253
O časticí <i>ivelmi</i> . V. Uhlář	63
O názvoch <i>Podhalie</i> a <i>Podhalsko</i> . L. Dvonč	191
O pomenovaniah typu <i>maratónka</i> – <i>maratónkyňa</i> , <i>vytrvalkyňa</i> , <i>odchovanka</i> – <i>odchovankyňa</i> . J. Jacko	254
O skloňovaní podstatných mienn <i>duo</i> a <i>kakao</i> . J. Jacko	127
O slovách <i>kolkáty</i> a <i>kolkátka</i> . L. Dvonč	61
O slove <i>mentieka</i> . M. Majtanová	189
Pravopis a skloňovanie poľských miestnych názvov <i>Karpacz</i> , <i>Jelenia Góra</i> a <i>Wilanow</i> . J. Jacko	125
Problémy v skloňovaní niektorých českých názvov. J. Jacko	62
Sekule – <i>Sekulčan</i> , <i>Sekulčanka</i> , <i>sekulský</i> . J. Jacko	319
Togliatti – <i>Togliattijčan</i> , či <i>Togliattčan</i> ? L. Dvonč	123

OBSAH 47. ROČNÍKA SR

ŠTUDIE

BLANÁR, V.: Formovanie lexikálno-sémantickej skupiny výrazov začať/otvorit súdne konanie, rokovanie, zasadnutie	12
BUFFA, F.: O slovotvornej adaptácii prevzatých slov v slovenčine	65
FERENČÍKOVÁ, A.: Významová analýza častice <i>azda, ozdaj</i> z územného aspektu	326
HORÁK, G.: Replikové vety sunlasu, odmietania, nabádania a počudovania	213
KOČIŠ, F.: Nekongruentné a kongruentno-nekongruentné zložené substantívne syntagmy	129
MATEJČÍK, J.: Postavenie a úlohy onomastiky v systéme spoločenských vied	193
MISTRÍK, J.: Temporálny význam slovesa a jazykový a mimojazykový kontext	321
MLACEK, J.: Vývin frazeologických aktualizácií v slovenčine	139
Na 65. výročie Veľkého októbra a 60. výročie vzniku ZSSR	257
NIŽNANSKÝ, J. R.: Členitosť vinice a jej nárečová terminológia	332
NIŽNANSKÝ, J. R.: Územné rozloženie niektorých vinochradníckych termínov	23
ONDREJOVIČ, S.: Sémantika slovies <i>zdediť - zanechať - odkázať</i>	204
ONDREJOVIČ, S.: Zo sémantickej problematiky konverzných slovies <i>požičať - požičať si</i>	341
PAULINY, E.: O vývine kongruentného skloňovania (Venované pamiatke Jozefa Štoleca)	3
PISÁRCÍKOVÁ, M.: Knižné slová v slovenčine	84
RUŽIČKA, J.: Trojčlenná větná konštrukcia so slovesami existencie	261
SLANČOVÁ, D.: O morfológických prostriedkoch eseistického štýlu spisovnej slovenčiny	268
SMIEŠKOVÁ, E.: Okrídlené výrazy a tzv. citátové frazeologizmy v slovenčine	76
ŠOKOVÁ, S.: Základné otázky sociolingvistiky	33
TIBENSKÁ, E.: Expresivita slovies z hľadiska lexikografickej praxe	145
TVRDON, E.: Prvý slovenský pokus o toponomastický slovník Uhorska	98
TVRDON, E.: Z dejín slovenskej frazeológie	280
UHLÁR, V.: <i>Mutok</i> (čiže <i>dudok</i>) v nárečiach a krásnej spisbe	219
ŽIGO, P.: Účelové vedľajšie vety v predspisovnej slovenčine	92
DISKUSIE	
DVONČ, L.: Alternácia <i>sk/š</i> v spisovnej slovenčine	41
DVONČ, L.: Fonéma č v spisovnej slovenčine	352
DVONČ, L.: Písanie spojovníka v menách typu <i>Jozef Gregor-Tajovský</i>	108
DVONČ, L.: Skloňovanie gréckych a latinských mien v spisovnej slovenčine	223
HORECKÝ, J.: Priezviská typu <i>Gregor-Tajovský</i> zo semiotického hľadiska	286
LENHARDT, J.: O výslovnosti jedného typu koncovej slabiky anglických slov prevzatých do slovenčiny	166
MOŠKO, G.: Doplnok a polopredikatívne konštrukcie	156
ORAVCOVÁ, A.: Príslovkové určenie vyjadrené výrazom s prirovnanávacou spoj- kou	288
PAĽKOVÍČ, K. – LUČYC-FEDAREC, I.: O transkripcii z bielorusťiny	349
PAULINY, E.: Označenie fonologických vlastností slovenských vokálov	114
RUŽIČKA, J.: Recipročná syntagma	103
SABOL, F.: Slovo <i>čím</i> v platnosti zámena, častice a spojky	50
SEKVENT, K.: O skloňovaní priezvisk na <i>-ay, -aye, -ey</i>	234
TRUP, L.: Implicitnosť a explicitnosť vyjadrovania v preklade (na slovenskom a španielskom materiáli)	229
UHLÁR, V.: Miestne názvy <i>Humenné</i> a <i>Cimenná</i>	357
Slovenská reč, 47, 1982, č. 6	383

SPRÁVY A POSUDKY

Druhá konferencia mladých v JÚLŠ SAV. K. Matějová	311
II. slovenská dialektologická konferencia. J. Gavorová	117
Dve nové učebnice slovenčiny ako cudzieho jazyka. D. Augustinská	376
HROZIENČIK, J.: Turčianski olejkári a ťafraníci. J. Doruľa	119
Jazykové a etnografické pamiatky Slovákov v Maďarsku. M. Fazekašová	186
Jubileum juhoslovanského slovakistu. E. Horák	371
Medzinárodná konferencia v Oxforde o formovaní slovanských spisovných jazykov. J. Mistrik	55
Moderná príručka o slovanských jazykoch. J. Ružička	248
O transkripcii rodových mien a priezvisiek v slovenčine. V. Uhlář	57
PAULINY, E.: Slovenská gramatika. G. Horák	313
Prof. Eugen Pauliny sedemdesiatročný. F. Kočiš	362
Prof. Ján Oravec šesťdesiatročný L. Novák	170
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ľudovíta Stúra SAV v roku 1981. K. Buzássyová	239
Správa o činnosti Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV za funkčné obdobie 1980–1981. Š. Lipták	180
Správa o valnom zhromaždení Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV. Š. Lipták	179
Studia Academica Slovaca 10. J. Bosák	373
Súpis prác prof. Jána Oravca za roky 1972–1981. L. Dvonč	172
Súpis prác Štefana Peciara za roky 1972–1981. L. Dvonč	302
Súpis prác V. Uhlára za roky 1972–1981. L. Dvonč	365
Štefan Peciar sedemdesiatročný. E. Jóna	299
Štýlistická konferencia na Zemplínskej šírave. D. Augustinská	56
Za docentom Jozefom Liškom J. Sabol	309
Zasadanie Medzinárodnej komisie slovanských jazykov, spojené s konferenciou v Moskve. J. Mistrik	165
Zborník Jazyk – prostriedok zblížovania národov. D. Augustinská	125
Zborník štúdií o modernizácii vyučovania slovenského jazyka. F. Kočiš	244
Životné jubileum doc. Ábelu Krála. J. Sabol	308
Životné jubileum Vlada Uhlára. S. Peciar	363
Životné jubileum významného českého jazykovedca. Š. Peciar	370
ŽUKOV, V. P.: Škoľnyj frazeologičeskij slovar' russkogo jazyka. P. Ďurčo	121

ROZLIČNOSTI

Ako rozdeľovať zložené slová na mieste spojovníka. F. Kočiš	254
Drakov prieliv. L. Dvonč	319
Lexikon – lexikón. L. Dvonč	128
Medzilaborce – medzilaborecký alebo medzilaborský? F. Kočiš	62
Miestne názvy typu Nechválova Polianka, ich deriváty a pravopis. J. Jacko	251
Nad ránom – nadránom. L. Dvonč	379
Názov Kubáň a jeho deriváty. L. Dvonč	189
Opole – z Opole. J. Jacko	188
O skratke názvu Bratislavské džezové dni. L. Dvonč	191
O štýlistickej hodnote slovies poručiť a odkázať. S. Ondrejovič	127
Otázka dvojtvarov v gen. pl. subst. vzoru srdce. L. Dvonč	381
Skracovanie slov televizia a televízny. L. Dvonč	190
Slово maniak, jeho výslovnosť a deriváty F. Kočiš	378
Srilanská demokratická socialistická republika. L. Dvonč	61

OBSAH 48. ROČNÍKA SR

ŠTUDIE

BAJZÍKOVÁ, E.: Nadváznosť odsekov z hľadiska textovej syntaxe	141
BARTKO, L.: Mená literárnych postáv v prízach Ludovíta Kubániho	76
BLANÁR, V.: Vývin slovnej zásoby v predkodifikáčnom období	321
BUFFA, F.: Názvy typu <i>mušacinec</i> a <i>kurín</i> v slovenčine	152
BUZÁSSYOVÁ, K.: Konkurencia slovotvorných typov s formantmi -iz(ácia), -ova(nie)	268
DVONČ, L.: Podstatné mená vzoru <i>srdce</i>	193
FAZEKAŠOVÁ, M.: Jazykové vyjadrenie času ako kompozičného činiteľa v románe I. Habaja Kolonisti	147
FINDRA, J.: Jazykovo-štylistická charakteristika súčasných politických prejavov a statí	330
HAYEKOVÁ, M.: Štefan Hlavatý a jeho historicko-gramatická práca	215
CHORVÁT, C.: 1932–1982	158
KOČIŠ, F.: Objektívne zložené syntagmy	14
KOČIŠ, F.: Odkaz Februára v našej jazykovede	65
MAJTÁN, M.: Slovníkovo-areálové spracovanie lexiky slovenských terénnych názvov	199
MAJTÁN, M.: Zdroje, tvorenie a spoločenské pôsobenie literárnych vlastných mien	71
MLACEK, J.: Problémy komplexného rozboru prísloví a porekadiel	129
MLACEK, J.: Z problematiky úslovia	6
ONDŘUŠ, S.: <i>Obed, olovrant a sväčina</i>	257
PALKOVÍČ, K.: Jazykovedec a prekladateľ Michal Knap (1894–1960)	277
PRŠO, A.: O pôvode niektorých názvov obcí na hornej Nitre	283
ŠIKRA, J.: Vojenský slang	207
TOMAJKOVÁ, E.: Znelostná asimilácia v nárečí obce Hlboké	340
TVRDON, E.: F. R. Osvald a jeho výskum slovenčiny	84
UHLÁR, V.: Odraz nárečovej lexiky v románe K. Lazarovej <i>Vdovské domy</i>	25
Životné jubileum generálneho tajomníka ÚV KSC a prezidenta republiky Gustáva Husáka	3

DISKUSIE

DVONČ, L.: Citoslovcia a príslovky typu <i>doparoma</i>	94
DVONČ, L.: Pomenovanie peňazi vo frazeológii	167
JACKO, J.: Pravopis a skloňovanie tenisových termínov anglického pôvodu	42
KAČALA, J.: Subštandardné slová v Krátkom slovníku slovenského jazyka	289
LENHARDT, J.: Adaptácia anglických vokalických zvukov [ɔ] a [ʒ:] v slovenčine	160
LIFANOV, K.: Korelácia datívu a lokálu vo vývine slovenčiny	347
LIŠKOVÁ, Z.: Jazykové stvárnenie podpisu k fotografii v dennej tlači	35
PECIAR, Š.: Niektoré aktuálne problémy slovenského pravopisu	222
RIPKA, I.: O tvorení názvov niektorých archeologických kultúr	98
ROTHSTEIN, R. A.: Klasifikácia slovenských slovies	356
UHLÁR, V.: <i>Kopíť, vykopíť – kopúň (kopún), kapún</i>	101

SPRÁVY A POSUDKY

Anton Pršo (4. 1. 1944 – 20. 3. 1983). J. Doruľa	302
Dr. Ján Doruľa päťdesiatročný. F. Kočiš	294
Druhá konferencia o syntaxi a jej vyučovaní. M. Nábelková	106
Druhý zväzok Atlasu slovenského jazyka. J. Oravec	310
XII. zasadnutie Medzinárodného redakčného kolégia Celokarpatského dialektologického atlasu. J. Gavorová	174
Dva nové príspevky sovietskej jazykovedy k otázkam jazyka umeleckého diela. J. Vaňko	313
Kníha o valenčnej teórii. S. Ondrejovič	60
Konferencia mladých vedeckých pracovníkov. K. Matějová	307

Konferencia o jazyku a štýle tlače, rozhlasu a televízie. K. Matějová	53
Konferencia o výskume a opise slovnej zásoby slovenčiny. K. Matějová — B. Ricziová	302
KRAJČOVIČ, R.: Pôvod a vývin slovenského jazyka. J. Muránsky	185
KRČMOVÁ, M.: Béžne mluvený jazyk v Brne. J. Bosák	251
Niekoľko poznámok k vlastivednému slovníku obcí na Slovensku. V. Uhlár	181
Nový Nemecko-slovenský slovník. F. Chorvát	374
ONDRAŠ, Š. — SABOL, J.: Úvod do štúdia jazykov. E. Tvrdoň	178
XVIII. letný seminár slovenského jazyka a kultúry. D. Augustinská	110
Prof. Ján Matejčík päťdesiatročný. V. Blanár	234
Prof. Ľudovít Novák sedemdesiatpäťročný. J. Oravec	366
RIPKA, I.: Vecný slovník dolnotrenčianskych nárečí. F. Buffa	56
SKÁCEL, J. — ŠVARNÝ, O. — ZIMA, P.: Rok 2000 — Jazyk jako most i propast. D. Augustinská	248
Slovenské jazykovedné príspevky na V. kongrese MAPRJAL. M. Petrufová	308
Slovo i trud. J. Doruľa	113
SMIEŠKOVÁ, E. — SIMOVÁ, E.: Slovensko-maďarský frazeologický slovník. K. Habovštiaková	175
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV za rok 1982. K. Buzássyová	243
Súpis prác Jána Doruľu za roky 1960—1982. L. Dvonč	296
Súpis prác Márie Ivanovej-Šalingovej za roky 1973—1981. L. Dvonč	49
Súpis prác prof. Jána Matejčíka za roky 1958—1982. L. Dvonč	236
Súpis prác prof. Pavla Ondrusa za roky 1979—1982. L. Dvonč	111
Tretí zväzok Atlasu slovenských nárečí. A. Habovštiaik	117
VALISKA, I.: Nemecké nárečia horného Spiša. I. Ripka	377
Veľký slovensko-ruský slovník II. Š. Pečiar	369
Za profesorom Eugenom Paulinym. J. Mistrík	364
Zivotné jubileum dr. Márie Ivanovej-Šalingovej. Š. Pečiar	48
ROZLIČNOSTI	
Ako utvoril prídavné mená od substantív <i>nutria</i> . J. Jacko	125
<i>Anestézia</i> — <i>anesteziológia</i> . L. Dvonč	122
<i>Cigája</i> — G. pl. <i>cigájí</i> , nie <i>cigáj</i> . J. Jacko	123
<i>Dolný (Horný) Pial</i> — <i>v Dolnom (Hornom) Piali</i> . J. Jacko	189
<i>Do videnia</i> — <i>do počutia</i> . L. Dvonč	317
<i>Dve päťdesiat</i> . L. Dvonč	188
<i>Nezotritelný</i> , či <i>nezotierateľný</i> (atrament)? J. Jacko	318
O písaní pomenovaní s príponou <i>-ovci</i> . L. Dvonč	254
O pôvode slov <i>oldomáš</i> a <i>tátoš</i> . M. Hayeková	316
O skloňovaní miestnych názvov typu <i>Dolný Peter</i> . F. Kočiš	380
<i>Pistola</i> , či <i>pištola</i> ? L. Dvonč	191
<i>Pivovarčí</i> , <i>pivovarník</i> , <i>pivovarčík</i> . L. Dvonč	127
<i>Poradník</i> a <i>poradovník</i> , L. Dvonč	63
<i>Práve</i> — <i>práveže</i> . L. Dvonč	190
Pravopis a výslovnosť názvu <i>Dallas</i> v spisovnej slovenčine. L. Dvonč	124
<i>Steeplechase</i> — <i>stípl</i> — <i>stípliar</i> . J. Jacko	256
Sú názvy <i>Saint Paul</i> a <i>Saint Pierre</i> nesklonné? L. Dvonč	320

OBSAH 49. ROČNÍKA SR

STÚDIE

BEL, M.: Predhovor. (Z latinského originálu preložil J. Pavlek)	135
BOSÁK, J.: Hovorovosť ako dynamický faktor	65
BUZASSYOVÁ, K.: Kontrapunkt významu a výrazu v esejistickom teste	337
DOLNÍK, J.: Slovotvorný a lexikálny význam činiteľských mien s príponou -tel	13
DOLNÍK, J.: Vzťahy medzi významami v polysémických slovách	329
FERENCIKOVÁ, A.: Častice vyjadrujúce pravdepodobnosť a približnosť v slovenských nárečiach	21
FINDRA, J.: Rozprávač, rozprávanie a štýl v románe P. Jilemnického <i>Kronika</i>	237
HABOVŠTIAK, A.: Jazykovozemepisná diferenciácia frazeologizmu <i>hádzat kačky</i> (so zreteľom na jeho lexikografické spracovanie)	257
HORÁK, G.: Jazyk v románe J. Beňu <i>Predposledný odpočinok</i>	205
JÓNA, E.: Matej Bel (1684–1749)	129
KOČIŠ, F.: Syntakticko-kompozičný pôdorys románu R. Morica <i>Explózia</i>	195
KOPINA, I.: Komunikačno-štylistický aspekt frazeologickej jednotky	266
KRIŠŠÁKOVÁ, J.: Zmena ā > o > a v goralských nárečiach	149
MAJTÁN, M.: Vlastné mená v románoch Františka Hečku	156
MLACEK, J.: Zánrová členitosť parémii so súvettou konštrukciou	73
Na 40. výročie Slovenského národného povstania	193
NIŽANSKÝ, J. R.: Terminologická vrstva lexiky v slovníku slovenských nárečí	84
ONDRAŠ, Š.: Slovenská sihoť a maďarský sziget	321
ORAVEC, J.: Teoretické predpoklady opisu významovej stavby slovies	6
PALKOVIČ, K.: Vokalizácia predpón v slovenčine	345
SLANČOVÁ, D.: O niektorých syntaktických prostriedkoch eseju	215
SOKOVÁ, S.: Slangové a hovorové názvy niektorých objektov a lokalít v Bratislavе	79
V mene života a mieru	3
ŽIGO, P.: Vyjadrenie časovej následnosti v textoch z predkodifikačného obdobia	29

DISKUSIE

BUFFA, F.: O nahradzovaní starších nárečových slov novšími	91
DVONČ, L.: Čo je to spojovník v priezviskách typu <i>Gregor-Tajovský</i>	225
HAYEKOVÁ, H.: Priponenky k prekladu noviel <i>Zena bez tóne</i>	360
HORECKÝ, J.: Na okraj štruktúrnej stratifikácie jazyka F. Kočiša	162
KOČIŠ, F.: Od prameňov po súčasnosť	351
KOČIŠ, F.: Pravidlá slovenského pravopisu a jazyková kultúra	281
KOČIŠ, F.: Struktúrna stratifikácia jazyka ako základ teórie spisovného jazyka	37
ONDREJOVIČ, S.: O symetrických predikátoch v slovenčine	220
UHLÁR, V.: Historik B. Varsík a tzv. juhoslavizmoch v strednej slovenčine	96
UHLÁR, V.: Priezviská so sufikom -ej	236
VARSIK, B.: Čo je to spojovník v priezviskách typu <i>Gregor-Tajovský</i>	356

SPRÁVY A POSUDKY

Aký slovník cudzích slov? J. Bosák	304
19. letný seminár slovenského jazyka a kultúry. D. Augustinská	118
FINDRA, J. a kol.: Slovenský jazyk a sloh. P. Žigo	371
Frazeológia vo Francúzsko-slovenskom slovníku. J. Škultéty	378
HORÁK, G.: Nárečie Poník. F. Buffa	310
Ján Sabršík sedemdesiatpäťročný. E. Tvrdoň	299

Jazykovedné príspevky v zborníkoch spolku vojvodinských slovakistov. I.	247
Rípka	291
Jubileum Antona Habovičiaka. I. Rípka	53
Kniha o ovčiarstve z jazykovej stránky. K. Palkovič	120
Lingvistika v 11. ročníku zborníka <i>Studia Academica Slovaca</i> . S. Ondrejovič	168
Milan Majtán päťdesiatročný. L. Dvonč	49
Monografia o vetylých vzorcoch v češtine. S. Ondrejovič	55
O belgickej dialektológii. J. Gavorová	312
O pôvode a význame zemepisných názvov Slovenska V. Uhlář	376
PAULINY, E.: Dejiny spisovnej slovenčiny od začiatkov po súčasnosť. J. Múranský	367
Pri životnom jubileu prof. Šimona Ondruša. E. Horák	306
RUŽICKOVÁ, E.: Slovesá pohybu v slovenčine a v angličtine. J. Šikra	241
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV za rok 1983. K. Buzássyová	292
Súpis prác Antona Habovičiaka za roky 1974–1983. L. Dvonč	106
Súpis prác doc. Jána Findru za roky 1963–1982. L. Dvonč	300
Súpis prác Jána Sabršúla za roky 1935–1977. L. Dvonč	170
Súpis prác Milana Majtána za roky 1962–1983. L. Dvonč	250
Štúdie o češtine, slovenčine a nemčine z porovnávacieho hľadiska. P. Žigo	58
Štvrtá konferencia mladých pracovníkov SAV. K. Matějová	302
TÓTH, I.: Konstantin Cirill és Metód élete és működése. M. Hayeková	117
Vedecká konferencia o teoretických otázkach marxistickej jazykovedy. A. Oravcová	185
Za Imrichom Kotvanom. K. Palkovič	103
Za profesorom Vladimírom Šmilauerom. M. Majtán	116
Zasadnutie Medzinárodnej komisie pre štúdium gramatickej stavby slovanských jazykov v Budyšíne. E. Tibenská	126
Zivotné jubileum Jána Findru. J. Mistrík	124
Zivotné jubileum prof. Eugena Jónu. M. Majtán	127
ROZLIČNOSTI	
<i>Akronym, či acronymum?</i> L. Dvonč	188
<i>Cejlón – Cejlónča (cejlónča).</i> J. Jacko	191
<i>Cerberus, cerberus – Kerberos, Scylla – Skylla.</i> L. Dvonč	317
<i>Cierna Hora – Čierna hora.</i> L. Dvonč	381
<i>Cislovky jedenadvadsať, pätnadvadsať a šesťadvadsať.</i> L. Dvonč	254
<i>Filomén, Filomena, Salomena.</i> J. Jacko	319
<i>Hrad, zámok a kaštieľ.</i> L. Dvonč	62
<i>Madame – madam.</i> L. Dvonč	256
<i>Mauritius – Mauricius.</i> L. Dvonč	127
<i>Názov Zimbabwe a jeho deriváty.</i> J. Jacko	61
<i>O výslovnosti slova <i>slang</i>.</i> S. Ondrejovič	318
<i>Prepona <i>naj-</i> ako samostatné slovo.</i> E. Smiešková	189
<i>Slová typu olympiáda a napoleoniáda.</i> J. Jacko	123
<i>Tvary gen. sg. a nom. pl. substantívam <i>pamäť</i>.</i> L. Dvonč	123
<i>Vráca, Jazierca, Vrátna, Kamenné vráta.</i> V. Uhlář	123

SLOVENSKÁ REČ, 49, 1984 ■ Hlavný redaktor: František Kočiš ■ Výkonná redaktorka: Anna Oravcová ■ Redakčná rada: Ján Bosák, Ferdinand Buffa, Ladislav Dvonč, Ján Findra, Juraj Furdič, Eugen Jóna, Ján Kačala, František Kočiš, Jozef Mistrík, Jozef Mláček, Anna Oravcová, Štefan Pečiar, Jozef Ružička ■ Redakcia: 813 64 Bratislava, Nálepkova 26

OBSAH 50. ROČNÍKA SR

ŠTUDIE

AUGUSTINSKÁ, D.: Opakovanie ako výrazový prostriedok vo vecnom štýle	288
BUFFA, F.: Systémová a nesystémová slovotvorná diferenciácia nárečí	275
DOLNIK, J.: Vnútroslovná konverzia v slovenčine	257
DORULA, J.: Slavistická problematika v časopise Slovenská reč	205
FERIANS, O.: O tvorbe niektorých termínov v oblasti praktickej zoologie. (Úvaha venovaná 50. výročiu Slovenskej reči)	168
GLOVŇA, J.: Elipsa podmetu a prisúdku v prisloviach ako priradovacích sú- vetiach s odporovacím spôsobom priradenia	37
HORECKÝ, J.: Charakteristika slovnej zásoby Jána Hollého	34
KAČALA, J.: Východiská a ciele prípravy novej pravopisnej príručky sloven- činy	11
KOČIŠ, F.: Poľstoročie časopisu Slovenská reč	3
KRASNOVSKÁ, E.: Administratívno-právna terminológia v predbernolákovskej slovenčine na konci 18. stor.	340
KRISSÁKOVÁ, J.: Zmeny vo vokalickom systéme goralských nárečí z aspektu slovensko-poľských jazykových kontaktov	279
KROŠLÁKOVÁ, E.: O prekladaní staroslovenských analytických spojení do slovenčiny. (Na 1100. výročie smrti Metoda)	193
MILACEK, J.: Niektoré osobitosti frazeológie v prízve J. Kalinčiaka Reštavrátia	212
ONDRAŠ, Š.: Preklad staroslovenskych slov <i>soprogia</i> a <i>lěcha</i> do slovenčiny .	324
ORAVCOVÁ, A.: Zdroj poučenia pre našu prácu	321
PALKOVÍC, K.: Riznerov pokus o slovník slovenského jazyka	98
PALKOVÍC, K.: Jožo Martinka a slovenčina	351
PATAKOVÁ, M.: Opakovanie výrazu v díalogo umeleckej prózy	18
PAVLOVIČ, J.: Prostriedky negácie v spisovnej slovenčine	265
PECIAR, Š.: Odkaz základného výskumu slovenčiny v časopise Slovenská reč .	65
PISÁRCIKOVÁ, M.: Zvratné slovesá v súčasnom lexikografickom spracovaní	332
Redakcii Slovenskej reči!	9
Redakcii Slovenskej reči!	167
SLANČOVÁ, D.: O kompozičných prostriedkoch súčasnej slovenskej eseje a jej štýlu (I)	28
SLANČOVÁ, D.: O kompozičných prostriedkoch súčasnej slovenskej eseje a jej štýlu (II)	93
Štyridsať rokov rozvoja slovenskej jazykovedy	129
TURČÁNY, V.: O prekladaní zo slovenčiny – do slovenčiny. (Na 200. výročie narodenia Jána Hollého)	74
UHLÁR, V.: Slovenská reč – veľká škola slovenčiny a spisovného jazyka	198
 DISKUSIE	
BÁZLIK, M.: Gramatické prostriedky riešenia pádovej homonymie	223
BRECH, A.: Súslvia v slovenčine a nemčine	227
BUFFA, F.: O derivačno-lexikálnej diferenciacii v slovenských nárečiach .	44
DVONČ, L.: O tvaroch <i>na neho</i> , <i>naňho</i> , <i>naň</i>	292
DVONČ, L.: Významy slov <i>takrečeno</i> a <i>takpovediac</i>	49
JACKO, J.: O niektorých nových pomenovaniah v športe	218
KRÁL, Á.: Fonetika a morfonológia	354
ONDREJOVIČ, S.: O význame spojenia <i>spáchať atentát</i>	109
ONDRAŠ, Š.: meno rieky <i>Poprad</i> je slovensko-slovenské	102
PALKOVÍC, K.: Kvantita samohlások po mäkkých spoluuhláskach, najmä po <i>j</i>	206
ŠKULTÉTY, J.: Ustálené slovné spojenia z konfrontačného hľadiska	303
UHLÁR, V.: Poznámka k diskusnému príspevku B. Varsíka	232
 SPRÁVY A POSUDKY	
BAGIN, A.: Apoštolové Slovanú Cyril a Metoděj a Velká Morava. M. Hayeková	251

BLANÁR, V.: Lexikálno-sémantická rekonštrukcia. J. Dolník	367
Dôležitý prameň k dejinám spisovnej slovenčiny. K. Palkovič	314
Dr. Emil Tvrdoň päťdesiatročný. J. Findra	172
XX. letný seminár slovenského jazyka a kultúry Studia Academica Slovaca. D. Augustinská	118
DVONÍČEK, L.: Dynamika slovenskej morfológie. J. Jacko	307
XI. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovanské spisovné jazyky v Berlíne. J. Bosák	54
Konferencia o česko-slovenských jazykových vzťahoch v období socialistického rozvoja J. Bosák	248
Konferencia o frazeologii v teórii a praxi. J. Pavlovič	364
Konferencia o jazykovej politike a jazykovej kultúre v socialistickej spoločnosti. A. Oravcová – K. Hegerová	361
MARTINCOVÁ, O.: Problemaťka neologismu v současné spisovné češtine. J. Bosák	370
Mechanizmus ľudskej reči Wolfganga von Kempfena. S. Ondrejovič	124
Na päťdesiatku Juraja Furdíka. K. Buzássyová	234
Nový úvod do štúdia jazykovedy. S. Ondrejovič	56
Prof. Ján Horecký šesťdesiatpäťročný. L. Dvonč	114
Prvý celoštátny seminár o onomastike vo vyučovaní a školskej praxi. P. Žigo	184
Seminár macedónskeho jazyka, literatúry a kultúry. E. Bajzíková	119
Slovník české frazeologie a idiomatiky. Přirovnání. F. Buffa	120
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV za rok 1984. K. Buzássyová	242
Správa o činnosti Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV za funkčné ob- dobie 1982–1984. J. Mlacak	181
Správa o valnom zhromaždení Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV. J. Mlacak	179
Súpis prác doc Emila Tvrdoňa za roky 1959–1983. L. Dvonč	174
Súpis prác doc Juraja Furdíka za roky 1958–1984. L. Dvonč	236
Štvrtý zväzok Atľasu slovenského jazyka F. Buffa	310
Vedecký seminár mladých pracovníkov JÚLŠ SAV. K. Hegerová	116
Výkladový slovník kmeňov, národností a národov. L. Dvonč	315
Za Adamom Prandom. K. Palkovič	115
Za profesorom Arnoštom Lamprechtom. J. Pikorová-Bartáková	360
 ROZLIČNOSTI	
Ešte o slovesách <i>dobyť (sa) – dobývat (sa) a dobiť (sa) – dobíjať (sa)</i> . F. Kočiš	59
Fotograf a fotografista. L. Dvonč	375
Holandsko a Nizozemsko. L. Dvonč	62
Kocúrkovo – Kocúrkovan, kocúrkovan; <i>Abdéra – Abderita, abderita</i> . L. Dvonč	189
Most – mostík, môstik a môstok. L. Dvonč	319
O derivátoch slova <i>kábel</i> . J. Jacko	187
Od malí – odmala, od malíčka – odmalíčka. L. Dvonč	374
Papanái – papagáji, papanájčí. L. Dvonč	253
Ouvertúra – uvertúra F. Kočiš	378
Pennu a penca. L. Dvonč	188
Pravopis zemepisných názvov <i>Salvátor, San Salvador, Salvador</i> . J. Jacko	376
Riman – Rimanča. L. Dvonč	377
Sloveso <i>odbit (sa)/odbijat (sa)</i> a prídavné meno <i>neodbytný</i> . F. Kočiš	127
Slovo generácia a jeho nový význam. E. Smiešková	191
Taxisova priekopa – <i>taxis – na taxise</i> . J. Jacko	255
Viacrázovní, či viacrázový. F. Sabol	254
Výslovnosť slova <i>eidam</i> . L. Dvonč	380